

K informaci bylo by snad vhodno zmíniti se ještě o návrhu severoamerických věřitelů, jímž měla býti kryta aspoň z 10% amortisace dosavadních závazků, jak si přejí věřitelé angličtí. Američané navrhli vytvořiti společný fond, do něhož by plynul výtěžek poplatků, které by se vybíraly ve výši 10 šilinků z každých 100 cestovních marek, a jenž by koncem r. 1937 dosáhl výše 1.5 mil. liber šterlinků. Z tohoto společného fondu byli by pak uspokojováni věřitelé, aniž by Německo při tom riskovalo nějakých obětí na devisových zásobách, neboť úhradu zahraničním věřitelům by přinášeli cestující sami ve formě zmíněného poplatku. Není vyloučeno, že by tímto opatřením došlo k podvázání cestovního ruchu. Jak známo, Československo po dohodě s Národní bankou Československou na tento návrh přistoupilo.

K ilustraci pohybu věřiteiských nároků (hlavně kontokorrentní pohledávky) československých peněžních ústavů vůči Německu, připojuji tabulku, z níž jest zřejmo, jak v r. 1933 po dodatečném soupisu pohledávek, tyto náhle se zvětšily:

1931	1932	1933	1934	1935	1936
		v tisících Kč			
61.239.5	69.104	203.532.5	171.208	140.578	108.800

Dr. Jiří Suchánek.

Zprávy.

Patnácté výročí prvního líčení u ústavního soudu. Dne 7. listopadu 1937 bude tomu 15 let, co konalo se prvé a dosud nejvýznamnější veřejné ústní líčení před ústavním soudem. O průběhu tohoto líčení bylo tehdy v našem časopisu referováno v ročníku IV. str. 68. Nepochybně nejdůležitější bylo jednání o opatření stálého výboru o inkorporaci Vitorazska a Valticka č. 450/1920 Sb. z. a n. Z nálezu, který ústavní soud tehdy vydal, vyvinula se prudká kontroverse o tom, zda zákonodárná moc může býti delegována, resp. jaký jest dosah ustanovení § 55. ústavní listiny. Otázky tehdy řešené nejsou bezvýznamné ani nyní a do jisté míry ožily právě letos, kdy nález Nejvyššího správního soudu o soudcovských příplatcích uvedl opět na přetřes otázku přípustnosti zmocňovacích zákonů podle naší ústavy. I když snad otázka tato řešila se nyní poněkud s jiného hlediska než před 15 lety, uvedlo se nyní markantněji na oči, že řešení jistých materií zákonem sluší dáti přednost před cestou nařizovací, a že v pochybnostech, zda zamýšlená úprava odpovídá ústavě čili nic, dlužno se rozhodnouti pro striktní výklad ústavy. — Při této příležitosti musíme připomenouti, že ústavní soud není dosud ustaven, ač zajisté žádná vážná překážka nebránila jeho obnovení po uplynutí funkčního období jeho členů. K nepříliš utěšené historii tohoto soudu, z něhož se vyvinula instituce zcela jiná, než jaká měla býti podle přeseného znění ústavní listiny, přibyla letos nová kapitola. Při jednání o tom, kdo má býti pojat do terna navrhovaného sněmovnou a senátem, vyslovila vláda vzhledem k návrhům činěným opozicí, že do těchto teren mohou býti pojatí pouze osoby, navrhované vládními stranami. Nemůže býti pochyby o tom, že toto stanovisko vlády musí vyvolati největší pochybnosti, i když si nečiníme žádných ilusí o skutečném významu ústavního soudu. Bylo by spíše na místě, aby do tohoto soudu byli navrženi vynikající právníci bez ohledu na svoji politickou příslušnost a ústavní soud mohl by býti reprezentivnější institucí, než hledí-li se k tomu, aby v ternech pro jmenování členů a náhradníků byly zastoupeny všechny koaliciční strany.

Projednávaní občanského zákoníka a procesních zákonů. Po slavnostním úvodu — předložení osnov těchto zákonů sněmovnám, následuje nyní po prázdninách další stadium, totiž podrobné projednávaní osnov ve společných poradách výborů obou sněmoven. Práce postupuje velmi rychle, při jednání o zákonech procesních ovšem ještě rychleji než u občanského zákoníka, neboť povaha látky přináší s sebou, že jest tam méně kontroveršních otázek. Pokud možno souditi, vede se jednání přes politické a národnostní rozdíly zcela vážným způsobem, ač vyskytly se již otázky, při nichž rozdily světového názoru neb stavovské příslušnosti vystoupily do popředí. Podané pozměňovací návrhy byly namnoze toho rázu, že i když se s nimi nesouhlasilo, bylo možno o nich vážně uvažovati. Rychlý postup prací umožňuje ovšem prozatím ta okolnost, že řešení všech vážnějších sporných otázek přenechává se pozdějšímu jednání v subkomitétch, takže některé pochybnosti zůstávají nedořešeny a postupuje se dále. Není ovšem vyloučeno, že tento způsob práce bude mít za následek, že bude později nutno měniti i některá ustanovení, jež nyní sporná nebyla. Ostatně rozsah těchto osnov a povaha látky vyžaduje beztak, aby byla provedena superrevise, neboť není zajisté možno nechati dojíti na to, aby vyskytly se v zákonech tohoto rázu nějaké kontroverse. Vylíčený vývoj prací odůvodňuje naději, že v dohledné době z oněch osnov stanou se zákony a bylo by si jen přáti, aby z prací Národního shromáždění vyšel občanský zákoník úplný a nikoliv jen v oné kusé podobě, jak jest dnes v osnově navrhován. je.

Kancelář Dr. Přemysl Šámal sedmdesátníkem. 4. října t. r. se dožil kancelář presidenta republiky Dr. Šámal 70 let. Před převratem byl známým pražským advokátem, který proslul výborným rozhledem po všech otázkách právnických stejně jako svou činností veřejnou, kde zejména obětavě působil v našich národních institucích jako Ústřední Matici Školské. Jeho činnost ovšem vyvrcholuje v krajně obezřelém vedení naší Mafie, jíž byl Dr. Šámal vlastní duší. U něho se sbíhaly nitky odboje domácího i zahraničního a on sám snažil se ze svých všech sil, aby úspěch byl co nejdokonalejší. V říjnu 1918 byl proto také členem naší švýcarské delegace a po jejím návratu byl Národním výborem 13. listopadu 1937 jmenován předsedou správního sboru města Prahy, v kterážto funkci pozdravil navracejícího se presidenta Osvoboditele. Když pražská obecní správa po prvních obecních volbách se řádně ustavila, vzdal se a byl mu tehdy svěřen úkol další, neméně těžký: vybudovat první kancelář presidenta republiky. Ujal se toho se svou obvyklou energií a jeho zásluze budiž navždy přičteno, že dnes v tomto orgánu máme opravdu vzhornou kancelář, která je nutným, velmi zodpovědným pojištěním hlavy státu s mocí jak zákonodárnou, tak i výkonnou. vr.

Sedmdesátpět let prof. Horáčka. Univ. prof. Dr. Cyril Horáček st., který se 7. listopadu 1937 dožívá 75 let, není už nynějším posluchačům právnické fakulty Karlovy university osobně znám jako akademický učitel. Dnešní generace právníků zná jej z dějin národohospodářských nauk jako jednoho z hlavních budovatelů české vědy národohospodářské, který svým vědeckým přínosem znamenitě zúrodnil domácí bádání v tomto vědním oboru; je jí dobře známo, že zejména v oboru sociální otázky dělnické a v oboru agrární politiky položil prof. Horáček st. základy k těmto disciplinám, na nichž bohužel pozdější generace našich národohospodářů nepracovaly v té intensitě, po jaké volala důkladnost a podnětnost průkopnických prací Horáčekových. Mladí právníci znají prof. Horáčka st. také z jeho prakticko-politické činnosti jako bývalého ministra financí a jako vůdčí osobnost našeho peněžnictví.

Kontakt nejmladší generace právnické s prof. Horáčkem st. je však mnohem bezprostřednější, než jak tomu obyčejně bývá v poměru profesora, který už před lety přestal přednáseti a zkouseti, a nových generací studentských, na které už profesor nemohl působiti přímo ex ca-

thedra. Prof. Horáček st. neuzavřel odchodem z university své literární dílo. Naplněn horlivým zájmem o aktuální otázky vědecké i praktické a odvahou vidět věci neoficiálně — což svědčí o jeho duševní i duchovní svěžesti — upíná svůj studijní zájem na nejrůznější otázky národohospodářské, aby pak na fóru vědeckém a publicistickém (ve Sborníku věd právních a státních, v Daňové a bilanční revui, dále v Samostatnosti, Taku, Národních Listech, Národní Politice a j.) seznamoval veřejnost se svým pohledem na věci a se svým řešením problémů. Překvapuje, jak podrobně je prof. Horáček st. obeznámen s konkrétním uspořádáním hospodářských poměrů v cizích státech a jak je poučen nejnovější cizí národohospodářskou literaturou, kterou soustavně sleduje a kriticky hodnotí.

Z díla prof. Horáčka st. cítíme neklamně, jak jeho autor osobně žije všechny důležité otázky našeho národa, nejen snad otázky hospodářské, nýbrž obecné otázky naší politické existence, jak se dovede zapojit do tradice českého myšlení (což ovšem nikterak neznamená být hezký na všechny strany) a jak všechno jeho úsilí je zaměřeno k obecnému, národnímu prospěchu. Prof. Horáček st. je vědec, který, aniž by se prohřešil imperativům vědeckého myšlení, buduje svou vědu tak, aby sloužila. Ale služby mohou býti všelijaké. Jsou služby, které těm, kdož slouží jsou k hanbě, a jsou služby, které jsou ke cti; záleží na tom, komu nebo čemu se slouží. Prof. Horáček budoval svou vědu tak, aby sloužila, aby byla na prospěch hodnotě tak vysoké, jakou je národní pospolitost. A pro tento činorodý nacionalismus, chápaný ne jako heslo, nýbrž jako pracovní program, je prof. Horáček st. obzvláště ctěn mladou generací právníků, která si nově uvědomuje skutečnost národa a své konkrétní povinnosti, vyplývající z příslušnosti k této skutečnosti. Prof. Horáčkovi st., který přes svých pětasedmdesát let je tak mladý svým základním postojem k obecným věcem, svou neoficiálností a svým nonkonformismem, přejeme ještě mnohá léta pracovní pohody.

Dr. Stanislav Berounský.

Ze Sbírký zákonů a nařízení. Pod č. 195 byl vyhlášen dodatkový protokol k dohodě s Francií o letecké dopravě, pod č. 196 rozšíření platnosti obchodní a plavební úmluvy s Polskem na svobodné město Gdansk, pod č. 200 prozatímní platnost dodatkové dohody k obchodní smlouvě s hospodářskou unií belgo-lucemburskou, pod č. 201 prozatímní platnost dodatkové úmluvy k hospodářské dohodě s Německem a pod č. 208 dodatkový protokol k obchodní smlouvě s Polskem. Nové celní přírázky k celním sazbám na obilí stanovila nař. č. 196, 205 a 209, nařízení č. 206 a 210 pak změnila celní sazby na máslo. — Závaznost hromadných pracovních smluv byla prohlášena pod čís. 198 (východočeský textilní průmysl). — Vyhláška č. 199 se týká vysvědčení živnostenské pracovní pro šití šatů při německé soukromé škole v Novém Bohumíně. — Nařízení č. 202 stanoví úseky pro přelet letadel přes státní hranice s Německem a Rakouskem, jakož i některá pravidla pro takový přelet. — Nařízení č. 204 zrušilo uzávěru církevního majetku a veřejných fondů a dozor, zřízený nad církevním majetkem na Slovensku dřívějšími nařízeními ministra s plnou mocí pro správu Slovenska. —ý.

Z cizího zákonodárství. V Německu byl dne 5. března vydán zákon na ochranu zemědělských kulturních rostlin a dne 9. III. zákon, jímž byl ministr vnitra zmocněn ke všem opatřením k účinné ochraně říšských hranic a opatřením proti cizincům a jejich majetku v tom směru, v jakém jejich domovský stát postihuje německé příslušníky a jejich majetek. Zákon z 9. III. prodloužil působnost samosprávných sborů a důvěrnických rad pracovních až do dalšího zákonného opatření. Dne 16. III. byl uveřejněn výnos říšského kancléře z 30. I., jímž založena německá národní cena pro vědu a umění, jež se má udělovati ročně 3 zasloužilým osobám (po 100.000 M) »aby se předešlo pro všechny časy za-

hanbujícím událostem«; zároveň bylo Němcům zakázáno, »pro všechny časy« přijímati Nobelovu cenu. Národní cena je spojena s řádovou dekorací. Zák. ze 16. III. zmocnil hospodářské ministry k vydání předpisů o povinnosti zpracovávat starý materiál. Výnosem kancléřovým ze 7. IV. byla zřízena říšská akademie pro tělesná cvičení, jejímž předsedou je říšský sportovní vůdce. Zákon z téhož dne zavedl ochranu odznaku strany nár. socialistické. Dne 17. IV. bylo vydáno nařízení o přidružení říšských příslušníků v cizině k vojenské a pracovní službě (i když mají kromě německého ještě jiné státní občanství) a výnos o zřízení leteckého ústředí, jež má obstarávat leteckou předvojenskou výchovu. Dne 18. IV. byl vydán lékařský řád a zákon, podle něhož se vymáhá na veřejných zaměstnancích náhrada nedostatků ze správy veřejného majetku. Výnos kancléřův z 1. V. vytvořil řád německého orla za zásluhy o Německou říši pro cizí státní příslušníky. Zákonem z 11. V. byl zmocněn ministr vnitra vydati nové předpisy o pasech, hlášení a vypovídání cizinců. Dne 16. VI. byl vydán zákon o zcelování pozemků, dne 24. VI. o organizaci státní policie a dne 30. VI. o podpoře rodinných příslušníků osob povolovaných ke službě protiletecké obrany. Zákon z 1. VII. se týká řádů a titulů, zákon ze 20. VII. stanoví branný příspěvek osob jež nekonaly vojenské služby. Nařízení z 28. července upravilo všestranně vymetání komínů (čítá 23 stran, 122 paragrafů). —ý.

Zajištění pohledávek stavebních živnostníků. Platební nesnáze a vyrovnání stavební fy. Nekvasil rozvířily opět prudčeji dlouho řešenou otázku zajištění stavebních pohledávek. Již v Rakousku byl několikrát učiněn pokus o legislativní úpravu této otázky, ale jak návrhy z let 1898, 1902 a 1906, tak i vládní návrh zákona o stavební zástavě z r. 1911 pro krížíící se zájmy účastníků nedošly věcného projednání. Stejně zapadly iniciativní návrhy podané poslanecké sněmovně v letech 1923—1926.

V r. 1930 uspořádalo min. spravedlnosti anketu o potřebě zákonodárné úpravy zajištění stavebních pohledávek, avšak anketa neměla praktických výsledků. Žádný z přímo zúčastněných svazů nepředložil přijatelný návrh úpravy, kruhy finanční a ostatní dotčené svazy vyslovily se zásadně proti jakémukoliv zákonnému zásahu, majíce za to, že úprava provedená v některých cizích státech (USA, Francie, Švýcarsko, Německo) není použitelná u nás a beztak většinou i tam zůstala na papíře, nebo jenom rámcovou úpravou, která nebyla blíže provedena; zejména pak se vyslovily proti myšlence přiznání stavebním živnostníkům zákonné zástavní právo na nemovitosti stavebníkově, jelikož považovaly tím za ohrožený hypotekární úvěr, nehledě k faktu, že rozšiřování zákonných práv zástavních jest vůbec nežádoucí. Teprve později vzešel z ankety jeden zajímavý návrh, aby poškozování stavitelů, příp. jejich kontrahentů, bylo čeleno doplněním § 379 ex ř., kterým by se připouštělo zatímní opatření poznámkou knihovního pořadí na nemovitosti, kdyby pohledávka ze stavby byla zažalována proti majiteli nemovitosti a poznámku nucené správy za sporu, kdyby majitel nemovitost zatěžoval aneb neplatil anuity, daně a poplatky nemovitostí.

Ani pozdější jednání nenabyla konkrétnějších forem, třebaže této otázce byly věnovány příspěvky prof. Dr. Andrese a Dr. Wegera ke III. sjezdu čsl. právníků v Bratislavě 1930.

Z příčin shora zmíněných předložilo ministerstvo spravedlnosti k vyjádření nový návrh, jenž řeší předmětnou otázku jinou formou a z něhož pora zřetelnost uvádíme hlavní body.

Poskytnutí stavebního úvěru bylo by vázáno na předchozí předložení schváleného stavebního rozpočtu, který by musel vykazovat náklady na jednotlivé živnostenské práce a býti opatřen doložkou, že stavebník i stavitel souhlasí, aby částka připadající na pohledávky za provedené práce byla vyplácena přímo živnostníkům financujícím peněžním ústavem ze stavebního úvěru.

Pohledávkám živnostníků za vykonané práce příslušelo by zákonné právo nadzástavní na hypotéce zajišťující zápůjčku poskytnutou na stavbu.

Obdobně byly by upraveny případy, kdyby stavebník nepoužil úvěru, nebo jen v malé míře; tu by jej stíhaly obdobně závazky jako věřitele úvěr poskytujícího a mimo to by byl povinen složením jistoty. Podle postupu stavebních prací byly by uvolňovány příslušné částky stavebního úvěru, resp. stavebního nákladu a financující peněžní ústav, příp. stavebník, by ručil za dodržení těchto předpisů.

Navrhované řešení ukládá dosti značné a zodpovědné úkoly financujícím peněžním ústavům a musilo by míti za následek zdražení stavebního úvěru nejméně o náklady, které by si vyžádalo plnění těchto někdých i dosti spležitých úkolů. Dr. Homolka.

Zákon o právních poměrech ústavů léčebných a ústavů pro péči sociálně-zdravotní, jehož osnovu rozeslalo před prázdninami Ministerstvo veř. zdrav. a těl. výchovy k připomínkovému řízení úřadům a zájemnickým korporacím, je jedním z nemnohých unifikačních děl, jež dosud v oboru veřejného zdravotnictví byla u nás vykonána. Od prozatímní úpravy právních poměrů ústavů léčebných a humanitních, provedené zákonem č. 242/1920, nebyla vydána žádná rozsáhlejší norma, jež by zasahovala do oblasti novou osnovou upravované.

Osnova dělí zákon na 4 hlavy, z nichž první všeobecná zahrnuje §§ 1—8. Jádro osnovy tvoří předpisy o všeobecných veřejných nemocnicích, obsahující v první části hlavy 2. §§ 9—45. Druhá, třetí, čtvrtá a pátá část upravují postupně poměry veřejných léčebných ústavů speciálních a veřejných zdravotních, veřejných porodnic a s nimi spojených ústavů pro péči o dítě a dětských domovů, veřejných ústavů léčebných pro nervové a duševně nemocné, jakož i poměry léčebných ústavů bez práva veřejnosti (ústavů soukromých). Šestá část 2. hlavy je věnována úpravě poměrů ústavů pro péči sociálně-zdravotní. Hlava 3. obsahuje ustanovení trestní, hlava 4. ustanovení závěrečná.

Osnova přináší některé novinky, zvláště ustanovení o úkolech všeobecné veřejné nemocnice v péči sociálně-zdravotní, ustanovení o okreskových nemocnicích, o povinnosti zříditi všeobecnou veřejnou nemocnici, o zacházení s nevylechitelně nemocnými a jiné. Zajímavou novinkou je úprava užívání titulu primáře, jakož i tento titul udělovati.

Osnova má v prvé řadě posláni unifikační a tím zvláštní význam najmě pro české země, kde je dosud zákonodárství ve věcech zdravotních velmi roztržštěné. I když osnova v některých ustanoveních přihlíží k právu t. zv. slovenskému, přece opět z větší míry recipuje bývalé právo rakouské, čehož dlužno litovati, protože bývalý uherský zákonný článek XIV/1876 je dílo i dnes velmi dokonalé. Lze také jen dosti těžce přijmouti názor ministerstva vyslovený k důvodové zprávě, že vydání jednotného zdravotnického zákona se zdrželo pro »dlouhou trvající nejasnost v úpravě otázky struktury naší správy«, když i snad nešlo provést úpravu ihned. Takto předkládaná osnova je vědomě kusá a má býti doplněna osnovou zákona o organizaci veřejné správy zdravotní, zákonem potravinářským, epidemickým a jinými.

Předkládaný zákon je uváděn jako zákon rámcový. Je dosti těžko proto vyjadřovati se o úpravě jednotlivých institucí, protože na mnohých místech předvidá podrobnou úpravu vládním nařízením. Naproti tomu je jistě otázkou legislativně technické příhodnosti posouditi, zda bylo nutno vyplňovat § 15. celým popisem stanov, jež konečně opět mají býti vydány jako vzorné dílo ministerstvem zdravotnictví. Právě tak zdá se dosti neelogickým, upravuje-li zákon vedle rámcové úpravy ostatních veřejných nemocnic vysloveně poměr Všeobecné nemocnice v Praze, i když v tomto případě jde o recepci dosavadního stavu do nového zákona. Snad právě proto by bývalo stačilo zmínit se o tom, že dosavadní právní úprava poměru Pražské všeobecné nemocnice zůstává v platnosti, pouze v důvo-

dové zprávě právě tak, jako není dosti zřejmo, proč autoři osnovy ponechávají vyjmenování zákonem zrušených předešlých zákonů a nařízení až vládnímu nařízení (§ 87), když obvykle tuto funkci provádějí závěrečná ustanovení zákona.

Výsledky letošní mezinárodní konference práce. Letošní XXIII. mezinárodní konference práce přijala především úmluvu o zkrácení pracovní doby (40 hod. týdně) v průmyslu textilním; návrhy na zkrácení pracovní doby v průmyslu grafickém a chemickém nedosáhly potřebné dvouřetětinové většiny hlasů a nebyly přijaty. Zároveň byla přijata resoluce, aby příště bylo upuštěno od sjednávání zvláštních úmluv pro jednotlivé průmyslové obory a aby bylo jednáno vždy o všeobecných úmluvách, platných pro veškeré průmyslové podnikání.

Konference provedla také revisi dvou starších úmluv o nejnižší věkové hranici pro připuštění k práci v průmyslu (z r. 1919) a v mimo-průmyslových oborech povolání (z r. 1932). Schválením dvou nových úmluv byla tato věková hranice posunuta s dosavadního 14. na 15. rok věku. Dále schválila doporučení, aby státy rozšířily provádění předpisů o věkové hranici také mezi t. zv. rodinné podniky, t. i. podniky, v nichž pracují pouze členové rodiny zaměstnavatelovy.

K vyřízení otázky účelného organisování veřejných prací jakožto prostředku, jímž lze v období tísně zmírniti nezaměstnanost a do jisté míry brániti vzniku krizí, byly konferenci předloženy dva návrhy doporučení. Jedno z nich jedná o mezinárodní součinnosti v oboru podnikání veřejných prací a druhé se týká organisování těchto prací v měřítku národním. Obě doporučení byla konferencí schválena jednomyslně a doplněna resolucí, která žádá, aby pro otázku veřejných prací byla co nejdříve zřízena zvláštní mezinárodní komise, v níž by vedle vlád mělo zastoupení též dělnictvo i zaměstnavatelé.

Neobyčejně cenného úspěchu bylo dosaženo hladkým vyřízením otázky zajištění pracovní bezpečnosti ve stavebním průmyslu. Úprava byla provedena pěti texty, a to úmluvou o bezpečnostních předpisech pro stavebnictví, zejména pro používání lešení a zdvihacích zařízení, doporučením, které obsahuje vzor takových předpisů, dále doporučením o kontrole provádění bezpečnostních předpisů účelně vyřazenou inspekční službou, doporučením o vzájemné spolupráci států v oboru úrazové zábrany a konečně doporučením, aby do odborného školení zaměstnanců stavebního průmyslu bylo pojata vše, co souvisí s otázkou pracovní bezpečnosti v tomto odvětví.

Kromě těchto sedmi hlavních bodů pořadu vyřídila konference četné další otázky. Schválila několik resolucí, které vesměs žádají studování významných sociálně politických problémů a jejich přípravu k projednání na příštích zasedáních konference práce. Sem patří resoluce, která žádá pořízení sbírky mezinárodních smluv a zákonů, jejichž obsahem jest zachování získaných nároků v sociálním pojištění, dále resoluce, která žádá zevšeobecnění zkrácení pracovní doby ve všech oborech hospodářského podnikání, na které se dosavadní úmluvy toho druhu nevztahují. Z podnětu amerických vládních delegátů budou vlády upozorněny, aby věnovaly náležitou pozornost zákonodárným i jiným opatřením k zajištění rovnoprávnosti žen s muži v pracovním poměru a k zajištění zvláštní ochrany pracujícím ženám. Jiné resoluce žádají opatření k zajištění lepšího plnění závazků, které státům plynou z členství v Mezinárodní organizaci práce, doplnění ochrany domorodého dělnictva v koloniích, zřízení zvláštní komise pro sociální poměry v asijských zemích, a tak dále.

Komise projednala též zprávu odborné komise pro zkoumání vládních zpráv, jež státy povinně předkládají o provádění jimi ratifikovaných úmluv. Konference tím plní důležitý úkol, umožňujíc veřejnou vzájemnou kontrolu, zda obsah úmluv dochází praktického uplatnění.

Důležitou součástí konferenčního jednání byla i letos podrobná

rozprava o výroční zprávě ředitele Mezinárodního úřadu práce, která byla vydána tiskem.

Konference provedla též nové volby správní rady Mezinárodního úřadu práce na další tři léta. V době konference byl odhalen pomník prvému řediteli Mezinárodního úřadu práce Albertu Thomasovi, od jehož úmrtí uplynulo pět let.

Dr. Jindřich.

Studium práv v Rumunsku. Na právnickou fakultu v Bukurešti, jež se dělí na obor věd právních (kariéra advokátní nebo magistrátní) a věd politicko-hospodářských (kariéra administrativní, diplomatická, konsulární a žurnalistická), může se dáti zapsati každý maturant rumunského ev. cizího lycea. Z kandidátů vybrán je komisi, skládající se ze tří profesorů, stanovený počet přijímací zkouškou písemnou a ústní na počátku školního roku. Právnická fakulta vydává dva druhy diplomů: licenční a doktorský, při čemž se uvede dotyčný obor. Pro dosažení licence jest třeba studia čtyřletého, pro dosažení doktorátu pak jeden rok. Zkoušky za léta před licencí skládají se zvlášť z každého předmětu u profesora, který v dotyčném roce přednášel dotyčný předmět. Termíny jsou dva: červen, říjen a únor. Kandidáti jsou povinni doplniti nejpozději v měsíci únoru všechny svoje zkoušky za jeden ročník, jinak se stanou veškeré zkoušky onoho školního roku neplatnými a musí se jim podrobiti znovu v termínech příštího roku. Zkouška nemůže býti opakována v témže termínu; je k ní třeba nejenom návštěvy předmětu přednášek, ale i povinných cvičení. Licence se dosáhne složením zkoušky na konci roku z látky, stanoveným fakultním programem pro čtvrtý ročník.

Titul doktora, jak již bylo podotknuto, s udáním příslušného oboru, se uděluje po jednoročním studiu na základě zkoušky a disertační práce. Doktorské zkoušky skládají se před komisí složenou z profesorů, kteří v onom roce přednášeli příslušné předměty. Disertační práce pojednává buď o otázce originální nebo o otázce zásadně sporné. Hodnocení odpovídá kandidáta děje se na místo známek barevnými kuličkami (černá a červenočerná — nedostatečně, červená — dostatečně, červenobílá — dobře, bílá — velmi dobře). K přijetí u zkoušky licenční žádá se alespoň dosažení červených kuliček. Úspěšného vykonání zkoušky doktorské jest třeba, aby kandidát obdržel alespoň dvě bílé kuličky a při zkoušce z disertace alespoň tři.

Na oboru právním přednáší se: právo římské, civilní právo interní a srovnávací, encyklopedie práva, politická ekonomie, ústavní a správní právo, trestní právo a trestní řízení, civilní řízení, právo obchodní a srovnávací jeho řízení, veřejné a soukromé právo mezinárodní, všeobecné dějiny práva se zřetelem na staré právo rumunské, finance a zákonodárství finanční, právo průmyslové a právo občanské. K doktorátu se pak přednáší ještě všeobecné a prohloubené právo občanské, prohloubené právo římské (pandecta), dějiny římského práva, veřejné právo římské, dle výběru pak srovnávací právo obchodní a námořní, prohloubené právo trestní nebo civilní řízení anebo dějiny soukromého práva rumunského.

Na oboru politicko-hospodářském, přednáší se tytéž předměty jako na oboru právním s opominutím římského práva, civilního řízení, srovnávacího práva občanského se zřetelem na legislativi států sousedních, dějiny všeob. práva se zřetelem na staré právo rumunské. Kromě toho některé přednášky na př. z pr. trestního, občanského atd. Navíc přednáší se politická ekonomie se zvl. zřetelem k dějinám hospodářských doktrin, dějiny politických doktrin, atd. K doktorátu přednáší se pak prohloubené ústavní právo, prohloubená politická ekonomie, finance a statistika, prohloubené právo správní a dle výběru buď mezinárodní právo veřejné anebo dějiny veř. práva rumunského.

Taxy jsou dosti značné: taxa pro ústavy činí ročně 1900 Lei, knihovni 100 Lei, taxa udržovací určuje se počátkem každého roku. Za každou dílejší zkoušku v licenci platí se Lei 100, za každou zkoušku z doktorátu

Lei 700, za licenční diplom Lei 1.000 a za diplom doktorský Lei 1.500 (100 Lei = Kč 18.10).

Posluchači, kteří složili zkoušky s většinou bílých kuliček nebo když prokážou nemajetnost, budou osvobozeni od zaplacení fakultních tax nebo jim bude povolen odklad. L. S.

Mezinárodní společnost pro právo trestní konala svůj IV. mezinárodní sjezd ve dnech 26.—31. července t. r. v Paříži. Sjezd tento byl oproti třetímu sjezdu, konanému v Palermu v r. 1933 nepoměrně méně početně navštíven (asi 150 účastníků, oproti 800 v Palermu); tento malý počet účastníků přispěl však spíše k zvýšení sjezdové úrovně, jednak vlastní kvalitou účastníků, jednak lepší možností výměny názorů a osobního styku. Na pořadu jednání byly tyto otázky: 1) Jakým způsobem může vnitrostátní právo přispět k ochraně mezinárodního míru? 2) O mezinárodní výměně zpráv týkajících se předchozích odsouzení obžalovaného. 3) Je žádoucí, aby soudce mohl rozhodovati a potrestati čin, který nespadá výslovně pod znění zákona? 4) Jaké záruky mají být dány obviněnému za přípravného řízení? 5) Součinnost soudců při výkonu trestů a zabezpečovacích opatření. — Zájem sjezdového jednání soustředil se jednak na otázce první, jednak na otázce třetí. Při projednávání první otázky byl nadšeným obhájcem svých ode dávná propagovaných myšlenek generální zpravodaj Pella; toto nadšení nebránilo mu však, aby objektivně nereferoval i o odlišném stanovisku některých speciálních zpravodajů, kteří v této otázce zastávali stanovisko spíše skeptické a realistické. V resoluci sjezdem usnesené zdůrazněn význam, jaký může mít trestní právo pro ochranu mezinárodního míru. Při projednávání druhé otázky zřejmě chyběly na sjezdu osobnosti obeznámené s mezinárodní agendou policejní. Třetí otázka — princip nullum crimen sine lege — přinesla při projednávání zajímavou diskusi o poměru extensivní interpretace a analogie; i zde byla u některých řečníků patrná snaha zdůrazněním tohoto principu manifestovati politicky proti jeho opuštění některými současnými režimy. Při projednávání čtvrté otázky vyzněl celkový tenor diskuse pro kontradiktorní řízení a proti řízení tajnému, ačkoliv při hlasování o navržené resoluci, vyskytly se i hlasy pro zachování řízení tajného. Pátá otázka dala příležitost řadě zkušených praktiků z vězeňské administrativy podati informace o zákonodárství i administrativě v jejich státě v oboru kontroly výkonu trestů a zabezpečovacích opatření. — Je jen litovati, že tato mezinárodní společnost, která po válce navázala na předválečnou činnost Mezinárodního kriminalistického sdružení (Internationaler kriminalistische Vereinigung), nesdružuje v sobě všechny národy: Němci a severští národové nejsou jejími členy vůbec, účast Angličanů a Američanů se prakticky neprojevuje. V společnosti jsou sdruženy především národy latinské a slovanské. — Je také litovati, že z Československa nejvíce se větší zájem o činnost této mezinárodní společnosti. Z naší skupiny — Československé společnosti pro právo trestní — byli na sjezdu přítomni universitní profesor Vladimír Solnař, soukr. doc. Dr. Jarmila Veselá, oba z Karlovy university, a asistent německé právnické fakulty pražské Dr. Erich Schmied. Universitní profesor Dr. Vladimír Solnař a soukr. doc. Dr. Jarmila Veselá podali také předem sjezdu vědecké posudky; ostatní členové společnosti, kteří posudky přislíbili, bohužel, zaslání jejich pak odřekli.

XIII. schůze Mezinárodní ústředny nositelů sociálního pojištění konala se ve dnech 1. až 5. října 1937 v Paříži. Schůze zúčastnilo se 13 evropských států asi 70 delegátů; čestným předsedou byl Léon Heller, předseda »Fédération nationale de la Mutualité française«, schůzi předsedal senátor Václav Němeček, předseda Ústředního svazu nemocných pojištěn v Praze. Předseda senátor Němeček podal nejprve obsáhlou zprávu o činnosti ústředny na stavu sociálního pojištění v jednotlivých

státech za minulý rok; k ní se rozvinula debata, v níž bylo upozorněno na důležitost mezinárodních úmluv o sociálním pojištění a přijat návrh, aby tato otázka byla dána na pořad některého příštího zasedání. Návrh byl odkázán výboru. Ve vlastním svém jednání obírala se schůze otázkami rodinného stavu a sociálního pojištění, nutnosti obligatorního pojištění v zemědělství a lesnictví, problémy složení obyvatelstva a vztahy k sociálnímu pojištění, ukládací politikou sociálně pojišťovacích ústavů, statistikou morbidity a jejím významem pro léčebnou péči a zábranu nemocem v sociálním pojištění. Schůze přijala resoluci tohoto znění: »Komitét vyslechl zprávu předsedovu a vývody oprávněných zástupců Svazů a ústavů různých států.

1) Komitét vzal s uspokojením na vědomí dobré výsledky rozšíření pole působnosti Ústředny na invalidní, starobní a pozůstalostní pojištění, čímž byl umožněn přístup nových významných svazů a ústavů a rozšířen okruh působnosti Ústředny.

2) Komitét zjišťuje se zadostiučiněním rostoucí účinnost ochrany, která je poskytována zaměstnancům, nositeli sociálního pojištění, jakož i významné pokroky, které ve většině právních norem jednotlivých států byly zjištěny a které vedou k stále většímu krytí risik.

3) Komitét zdůrazňuje znovu nutnost chrániti všechny zaměstnance bez rozdílu jejich povolání proti risikům, která ohrožují jejich existenci a vyjadřuje svoje přesvědčení, že sociální pojištění je jediným účinným prostředkem k dosažení tohoto cíle.

4) Komitét zjišťuje, že z nejdůležitějších úkolů sociálního pojištění je provádění plánovitě rozvětvené zábrany, k níž mají přispívati co nejvíce všichni nositelé sociálního pojištění.

5) Komitét poukazuje na vynikající význam, které má sociální pojištění pro ochranu rodin, čímž má býti docíleno zlepšení zdravotního stavu mládeže tak, aby vyrostla nová, zdravá a resistentní generace.

6) Komitét poukazuje na okolnost, že stanovení příliš vysokého věku pro nápad důchodů znemožňuje zaměstnancům odebrati se na odpočinek, na nějž mají nárok, a mladším pracovním silám zařadění do hospodářského života.

7) Komitét vyslovuje znovu své přesvědčení, že mezinárodní úmluvy na poli sociálního pojištění stanoví nejmenší výměru sociální ochrany a vyslovuje přání, aby zásady těchto úmluv byly zachovány ve všech státech.

8) Komitét vyslovuje se pro zásadu samosprávy nositelů sociálního pojištění ve všech směrech, kterou žádá — při zachování zásady odpovědnosti správy — potřeba iniciativy a solidarity nositelů sociálního pojištění.«

Účastníci schůze prohlédli si ozdravovnu v Demartin sur Tigeaux a plicní sanatorium ve Villiers sur Marne, jakož i sociálně pojišťovací ústavy v Paříži.
Dr. Jindřich.

Oprava. — Ve zprávě o *druhém mezinárodním kongresu srovnávací právní vědy*, otištěné v 1. čís. letošního ročníku str. 30 n. byl nedopatřením tiskárny uveden jako účastník z Československa prof. E. Svoboda místo prof. E. Swobody (z pražské německé university).

Literatura.

Peníze a politika. Karel Engliš, bojovník o stabilisaci. — Napsal Dr. Jaroslav Kolařík. Praha 1937. Fr. Borový v Praze. 8°. Stran 598. Cena váz. Kč 75.—.

»Kdyby byl Dr. Karel Engliš profesorem a státníkem anglickým a autor této knížky jeho krajanem, nebylo by třeba zvláštního výkladu